

ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

จามมัจจุลี มีศิลป์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 113 คน มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ ความคิดเห็น มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test Independent) สำหรับตัวแปรประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่า One Way Analysis of Variance ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่าเพศชาย นอกนั้นไม่แตกต่าง 3) ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น การบริหารสถานศึกษา หลักธรรมาภิบาล

* สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหาร ผู้บริหารเป็นหลักชัยของหน่วยงาน และเป็นดวงประทีปของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารที่ดี จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และพยายามทำตนให้เป็นที่เลื่อมใส ศรัทธาของร่วมงาน ประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานของ การบริหารงานของผู้บริหารย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารงาน รวมทั้งประสบการณ์ และทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในการดำเนินงานของผู้บริหารนั้นจำเป็นต้องมีกระบวนการในการชักนำบุคคลในองค์กร มีความตั้งใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันปฏิบัติงาน พระปรเมศวร์ ปญญาวิชโร (2554 หน้า 2) ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน และเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะ ที่เป็นนิติบุคคล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า รัตนา กาญจนพันธ์ (2557 หน้า 26) การบริหารจัดการภายในองค์กรให้เกิดความเป็นธรรม ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารกิจการให้เป็นไป ตามกฎหมาย และในขณะเดียวกัน ต้องมีกระบวนการตรวจสอบระบบการทำงานภายในองค์กรให้เป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ นันทิกร โพธิภูมิ (2558 หน้า 2) ปัจจุบัน พบว่าสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ยังมีข้อบกพร่อง ในเรื่อง นิติธรรม คุณธรรม มีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารที่ผิดพลาด ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ราชการ มีปัญหาความขัดแย้ง การร้องเรียน ดังนั้นหากผู้บริหารมิได้นำหลัก “ธรรมภิบาล” มาใช้ในการบริหารอาจต้องมีความรับผิดชอบเกิดขึ้น จากการใช้อำนาจของตนเป็นได้ การนำเอาหลักธรรมภิบาลมาบูรณาการเข้ากับการบริหาร และจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน ซึ่งอาจบูรณาการได้ในทุกภาคส่วนขององค์กร คือ การดำเนินงานฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายบริหารทรัพยากร และฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข นันทิกร โพธิภูมิ (2558 หน้า 2) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) โดยได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศไว้ 10 ยุทธศาสตร์ ซึ่งในยุทธศาสตร์ ข้อที่ 6 เป็นเรื่องของการพัฒนาประเทศ ได้กำหนดไว้ว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภาครัฐให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชน มีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสม ระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น (เล่ม 133 ตอนที่ 115 ก 2559 หน้า 129)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 แห่ง

รวมจำนวนครูทั้งหมด 158 คน ผู้วิจัยมีความสนใจว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับสถานศึกษา ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาและปรับปรุงบทบาท การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อเสริมสร้างให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 158 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (Independent Sample t-test)

4. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe's Post hoc Comparison)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบข้อมูลในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
2. เป็นข้อมูลในการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ดีต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความมีส่วนร่วม
2. ครูสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่าเพศชาย นอกนั้นไม่แตกต่าง
3. ครูสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก ความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความร่วมมือ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร สถานศึกษา มีความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล และนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ในการ บริหารจัดการสถานศึกษา ให้เกิดการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มุ่งสู่ความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ได้อย่างบรรลุ ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับทฤษฎีของฟายโบล ซีริงษ์ เสากายน (2558 หน้า 10-12) โดยมีแนวคิด ด้านหลักการบริหาร 14 ประการ ได้แก่ การแบ่งงานกันทำ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา ความมีเอกภาพในการอำนวยความสะดวก ความสนใจของบุคคลต้องเป็นรอง ความสนใจของคนส่วนรวม การให้ผลตอบแทน การรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง สายการบังคับบัญชา คำสั่ง ความเสมอภาค ความมั่นคงในหน้าที่การงาน ความคิดริเริ่ม ความสามัคคี และสอดคล้องกับแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560- 2579 ในเรื่องการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ในเรื่องการปรับปรุง กฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการขับเคลื่อน การพัฒนาการศึกษาในระยะต่าง ๆ สร้างช่องทาง ให้ประชาคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งระดับนโยบาย และพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิกร โพธิภูมิ (2559 หน้า 48) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 2 ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวม และรายด้านทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านหลักคุณธรรม สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และอันดับ สุดท้ายด้านหลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เป็นเพราะในปัจจุบัน โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ได้มี นโยบายเร่งรัดคุณภาพ มีการปฏิรูปศึกษาตามนโยบายระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้สถานศึกษา ยังได้ให้ความสำคัญและตระหนักต่อความคิดเห็น ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการนำเอา หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาพร ส่งเสริม และสุวิมล โพธิ์ กลิ่น (2559 หน้า 248) เรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ครูมีระดับความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำ หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร และการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาล เป็นแนวทาง สำคัญในการจัดระเบียบสังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชน และเป็นส่วนเสริมสร้าง

ความเข้มแข็ง สร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ ให้ประเทศดำรงอยู่ได้ ทั้งนี้ ยังเป็นการบรรเทาป้องกัน แก้ไข วิกฤติ และอันตรายที่จะเกิดขึ้น เพราะสังคมรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือ สอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญ และการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุตติมา ชำนาญเพชร (2557) เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติในบางเรื่องไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมทำให้การปฏิบัติงานอาจขาดประสิทธิภาพและไม่ครอบคลุมในภาระหน้าที่งาน ดังนั้น ผู้บริหาร จึงควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงาน มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมเปิดใจกว้างในการรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกภาคส่วนในการร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือกันเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานี ดิจ (2557 หน้า 110) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา ความคิดเห็นของ ครูผู้สอน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยหลักที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักนิติธรรม เนื่องจากผู้บริหารมีการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในสถานศึกษาโดยอาศัยอำนาจ หน้าที่ตามกฎหมายกำหนดไว้ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบงานในแต่ละฝ่ายขึ้นภายในสถานศึกษาอย่าง ชัดเจน กำกับ ดูแลการนิเทศ ติดตามบุคลากรของสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่กำหนดไว้ อย่างจริงจัง ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของสถานศึกษาเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรที่อยู่ในความ รับผิดชอบทำงานเป็นทีมเป็นคณะ มีความเป็นกันเอง มีความเข้าใจในปัญหาต่างๆ ของบุคลากรที่มีอยู่ใน ความรับผิดชอบ และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร ศรีหิรัญพัลลภ (2556 หน้า 64) เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาตราด ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาก่อน เข้าสู่ตำแหน่ง มีการจัดอบรมให้กับผู้บริหาร และ จัดอบรมอย่างสม่ำเสมอเนื่องทั้งด้าน การจัดการเรียนการสอนการจัดทำหลักสูตร และการบริหารสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ ในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผลจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษา ในการผลักดันในการพัฒนา องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร ต้องมีความรอบรู้วิชาชีพ รอบรู้เกี่ยวกับการบริหาร มีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์ สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชระ วงษ์วิชา (2556 หน้า 73-74) เรื่อง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู เขต 1 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ หลักนิติธรรม เพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดการทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด และปฏิบัติตามที่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยผู้บริหารต้องสามารถปฏิบัติภารกิจให้ครบถ้วนตามที่ กฎหมายกำหนดไว้ให้ต้องส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ คำนี้ถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ สามารถ จัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน บริหารเงินอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริหาร และจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้ปฏิบัติตามพระราชดำรัส “ พิจารณาริบทให้รอบครบ สร้างความเป็นธรรมในจิตใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นธรรมที่สมบูรณ์” ดังนั้นจึงทำให้การเปรียบเทียบความ คิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีความคิดเห็นด้านหลักนิติธรรม อยู่ใน ระดับมาก เป็นอันดับแรก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ครูที่มี เพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะครูที่มีเพศต่างกันมีความสนใจ ความใส่ใจ การเห็นคุณค่าเจตคติ ความแตกต่าง ในด้านความสามารถ การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และความคาดหวังในตัวผู้บริหาร สถานศึกษา แตกต่างกัน จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับแนวคิดของ ท่านอง ภูเกิดพิมพ์ (2551 หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการ ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อและความยึดมั่นของแต่ละ บุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์กร อีกทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลาแต่ละยุคแต่ละสมัยอีกด้วย โดยการมีส่วน ร่วมเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการ พัฒนา เพราะทำให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์ และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการ เปลี่ยนแปลง และพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา มีการบริหารงานอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ในการบริหาร และบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้งครู และบุคลากรภายในโรงเรียน บุคคล และหน่วยงานภายนอกโรงเรียนทั้งหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน อาทิ ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร ศรีหิรัญ พัลลภ (2556 หน้า 67) เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตถ ความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะบริบทของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน การกำหนดกลยุทธ์ นโยบายต่างกัน รวมทั้งจำนวน บุคลากรที่ให้ความสนใจในการบริหารจัดการ โรงเรียนต่างกัน ความคิดของเพศชายกับหญิงจึงแตกต่างกัน ออกไปตามแนวคิดของแต่ละคน นอกจากนี้การรับผิดชอบงานในแต่ละฝ่าย ก็แตกต่างกัน จึงส่งผลให้ ความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการอยู่บนกรอบ ของ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และเป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เกิดประสิทธิภาพ เน้นการเชื่อมโยงจากทุกภาคส่วนของทุกคนในสถานศึกษา และในสังคมให้มีการ สนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความเป็นธรรมทั้งในด้านความคิดและด้านการปฏิบัติงาน มีจุดมุ่งหมาย เดียวกัน มีความเสมอภาค รับผิดชอบ โปร่งใสตรวจสอบได้คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก มีความรับผิดชอบ ในผลงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมาย มีการบริหารจัดการและ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ครู มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิด ชีระ บุญเจริญ (2550 หน้า 23) กล่าวว่า การนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อความสำเร็จของ องค์กรทุกประเภท ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจ องค์กรทางการศึกษาหรือองค์กรทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดี เป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์และความเป็น ธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งหมด ดังนั้นหน่วยงานการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่สำคัญยิ่งในสังคม จำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปที่ดีขึ้นกว่าเดิม การนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการดำเนินการเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารทุกระดับต้องตระหนักในเรื่องนี้ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ พระปลัดไพโรวัลย์ ชาโคร (2558 หน้า 91) เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกันทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานี ดิจ (2557 หน้า 113) เรื่อง การบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะ นโยบายการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน มีการกำกับติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงต้องยึดหลักนิติธรรม ได้แก่ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ นโยบายต่าง ๆ ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ลำเอียงมีการปฏิบัติอย่างเสมอภาค และเป็นธรรมกับทุกคน โดยเท่าเทียมกัน และหลักการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลเหมือนกัน มีลักษณะและแนวทางการปฏิบัติต่อครูของผู้บริหารสถานศึกษา คล้ายคลึงกัน ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา ไม่ แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชระ วงษ์วิชา (2556 หน้า 72) เรื่อง การเปรียบเทียบความ คิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็น โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ศึกษานิเทศ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชนต่อไป

2. ควรศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น หลักประสิทธิภาพ และหลักประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย และเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

จตุติมา ชำนาญเพชร. (2557). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(3),110-120

ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (2551). หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาของชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทิกร โปธิภูมิ. (2558). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ปราชญา กล้าผจญ และศิริพงษ์ เสาถายน. (2557). การบริหารจัดการยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด

พระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร. (2558). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มานี ดิจ. (2557). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

วัชระ วงษ์วิชา. (2556). การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัตนพร ส่งเสริม และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2559). การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 16(1), 239-251

รุจิรี ภู่อาระ และกัลยมน อินทุสุด. (2558). การบริหารจัดการสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด

ศิริพงษ์ เสาถายน. (2558). *หลักและกระบวนการบริหารการศึกษาทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพมหานคร : มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ จำกัด

อัมพร ศรีหิรัญพัลลภ. (2556). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเขาสมิง*

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.